

Cykl wystaw Instytutu Pamięci Narodowej w Żuławskim Parku Historycznym

Burmistrz Nowego Dworu Gdańskiego zaprasza na cykl wystaw i warsztatów dla młodzieży szkolnej w Żuławskim Parku Historycznym w Nowym Dworze Gdańskim.

Co miesiąc prezentowana będzie nowa wystawa dotycząca historii regionu. Wystawy zostały opracowane i wykonane przez Instytut Pamięci Narodowej w Gdańsku. Niektórym z wystaw będą towarzyszyły warsztaty prowadzone przez pracowników IPN przeznaczone dla 3 grup ok. 30 osobowych (czas trwania zajęć dla 1 grupy ok. 1 godz.).

Prosimy o zapoznanie się z harmonogramem wystaw i zgłaszanie swojego udziału w warsztatach i zwiedzaniu wystaw. Dokładne terminy warsztatów będą podawane z wyprzedzeniem na stronie www.zph.org.pl. Bliższe informacje i zgłaszanie udziału tel./fax. 55 2475733, kom. 505433202, e-mail biuro@zph.org.pl

Urna to jest taki pniak. Wrzucisz »nie«, wychodzi »tak«. Referendum 30 czerwca 1946 r. w województwie Gdańskim.

Termin wystawy: 26 lutego - 15 marzec 2013

Wystawa została przygotowana 65 lat po referendum z 30 czerwca 1946 r., które stało się mitem założycielskim komunizmu w Polsce. Ekspozycja odświeża kulisy i mechanizm fałszerstw wyborczych komunistów oraz wpływ propagandy na postawy wyborców. Przybliży również nastroje społeczeństwa oraz atmosferę życia w Polsce pierwszych lat powojennych na przykładzie ówczesnego województwa gdańskiego. Na wystawie zobaczyć można m.in. plakaty i hasła propagandowe z okresu tzw. kampanii przed-referendalnej, a także dowody fałszerstw dokonanych przez komunistów. Materiały do wystawy pochodzą z kilkunastu placówek naukowych i zbiorów prywatnych.

Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

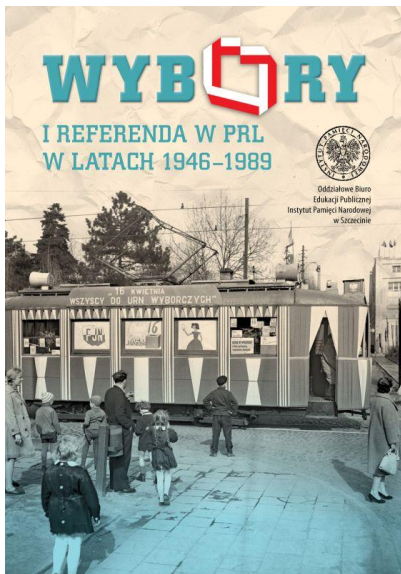
Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep->

[gdansk.wystawy/wystawy/urna-to-jest-taki-pniak.-wrzucisz-nie,-wychodzi-tak.-referendum-30-czerwca-1](http://gdansk.wystawy.wystawy/urna-to-jest-taki-pniak.-wrzucisz-nie,-wychodzi-tak.-referendum-30-czerwca-1)

Wybory i referenda w PRL w latach 1946–1989

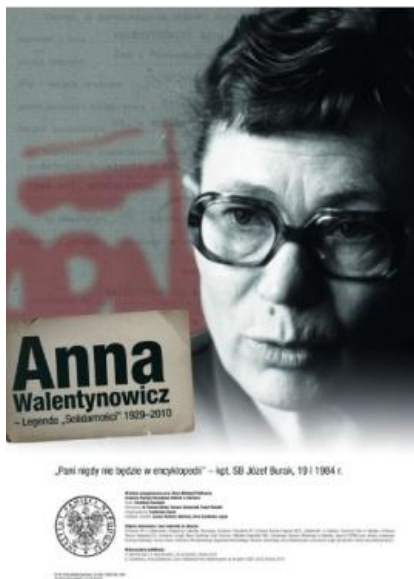
Termin wystawy: 26 luty - 15 marzec 2013

Wybory, plebiscyt, głosowanie czy farsa? Wyniki sfałszowanego referendum z czerwca 1946 r. przesądziły zmianę przedwojennego układu dwuizbowego parlamentu (sejm i senat) na jednoizbowy sejm. Pierwsze wybory, ze stycznia 1947 r., do Sejmu Ustawodawczego, były jeszcze starciem Polskiej Partii Robotniczej, Polskiej Partii Socjalistycznej i Stronnictwa Ludowego z opozycją utożsamianą

powszechnie z Polskim Stronnictwem Ludowym. Kolejne wybory (z 1952 r.) oraz Konstytucja PRL potwierdziły hegemonię Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Po dojściu do władzy Władysława Gomułki w październiku 1956 r., wybory przybrały formę plebiscytu popularności władz. Zmianom uległa ordynacja wyborcza. Wybory ze stycznia 1957 r. potwierdziły, że społeczeństwo zaakceptowało taką formę legitymizacji władzy, choć równocześnie, o czym świadczyły liczne komentarze w czasie wyborów, nie aprobowało w całości sposobu ich przeprowadzania (czyli głosowania bez skreśleń, rezygnacji z tajności). Protestowano, choć do wyborów z marca 1980 r. głównie w sposób indywidualny, rozproszony, jednostkowy. Protesty były jedynie sygnałem, że nie wszyscy są zadowoleni z rządów partii komunistycznej. Zmiany nastąpiły w czasie wyborów do rad narodowych w 1984 r., a szczególnie w październikowych wyborach do sejmu w 1985 r. Wybory z 4 czerwca 1989 r. to wynik kontraktu zawartego między umiarkowaną częścią obozu solidarnościowego a władzami, otwierający nowy etap polskiego parlamentaryzmu.

Więcej: <http://ipn.gov.pl/bep/wystawy/wystawa-wybory-i-referenda-w-prl-w-latach-19461989-szczecin,-24-maja-29-c>

Anna Walentynowicz. Legenda „Solidarności” 1929–2010

Termin wystawy: kwiecień 2013

Wystawa została przygotowana w trzydziestą drugą rocznicę powstania NSZZ „Solidarność”. Ekspozycja w układzie chronologicznym przedstawia życie i działalność Anny Walentynowicz. Otwarcia wystawy, prezentowanej obok budynku, w którym mieszkała bohaterka wystawy, dokonali Prezes IPN dr Łukasz Kamiński oraz Przewodniczący Komisji Krajowej Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” Piotr Duda. Materiały ikonograficzne, które posłużyły do wykonania wystawy, pochodzą z archiwów (IPN, Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, państwowych, Kancelarii Prezydenta RP i innych), muzeów, bibliotek, a także zbiorów prywatnych, w tym także

rodziny Anny Walentynowicz.

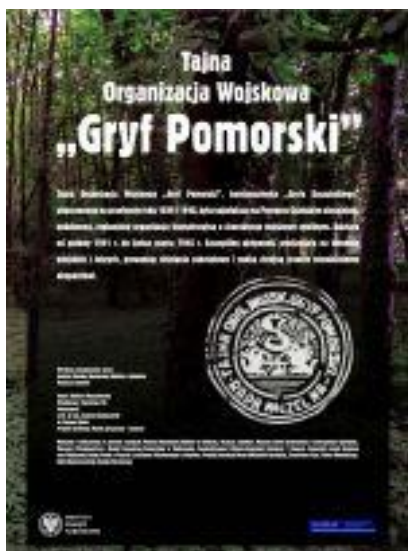
Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/anna-walentynowicz.-legenda-solidarnosci-19292010>

Organizacja Wojskowa „Gryf Pomorski”

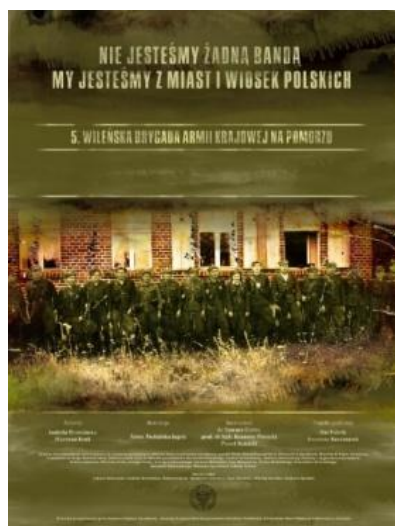
Termin wystawy: maj 2013

Tajna Organizacja Wojskowa „Gryf Pomorski”, kontynuatorka „Gryfa Kaszubskiego” utworzonego na przełomie 1939 i 1940, była największą na Pomorzu Gdańskim niezależną, podziemną, regionalną organizacją konspiracyjną o charakterze wojskowo-cywilnym. Działała od połowy 1941 r. do końca marca 1945 r. Szczególną aktywność przejawiała na terenach wiejskich i leśnych, prowadząc działania sabotażowe i walkę zbrojną przeciw niemieckiemu okupantowi. Wystawa jest pierwszą próbą zaprezentowana w takiej postaci historii TOW „Gryf Pomorski”. Na łącznie 15 panelach przedstawiono powstanie, struktury, działalność i czołowe postacie TOW „Gryf Pomorski”, a także represje, jakie spotkały członków tej podziemnej organizacji po 1945 r. Prezentowany materiał ilustracyjny oraz archiwalny zaczerpnięty został nie tylko ze zbiorów instytucji państwowych (archiwa, muzea, biblioteki), ale także z kolekcji osób prywatnych. Wystawa została przygotowana przez Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej IPN w Gdańsku przy współpracy z Muzeum Stutthof. Autorką wystawy jest Barbara Męczykowska (OBEP IPN Gdańsk), pierwotnie w prace nad wystawą zaangażowany był także Stanisław Flis. Recenzentami wystawy są prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski (współautor obszernej monografii poświęconej TOW „Gryf Pomorski”, wydanej w 2010 r.) oraz dr Tomasz Ginter.

Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/tajna-organizacja-wojskowa-gryf-pomorski>

Nie jesteśmy żadną bandą. My jesteśmy z miast i wiosek polskich. 5 Wileńska Brygada Armii Krajowej na Pomorzu

Termin wystawy: czerwiec 2013

Wystawa jest pierwszą od ponad 10 lat próbą zaprezentowania w tej formie szerszemu odbiorcy tragicznej, ale i bohaterskiej zarazem historii 5 Wileńskiej Brygady Armii Krajowej, która działała na Pomorzu w latach 1945–1946. Na 21 panelach przedstawiono w zarysie zarówno dzieje 5 Wileńskiej Brygady AK na Wileńszczyźnie w 1944 r. i na Białostoczczyźnie w 1945 r., jak i działania oddziałów legendarnego mjr. Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki” już na Pomorzu, w latach 1945–1946. Zaprezentowane zostały także poszczególne sylwetki dowódców (samego „Łupaszki” oraz jego podkomendnych, w tym sanitariuszek i łączniczek). Osobne miejsce na wystawie poświęcono działalności komunistycznego aparatu bezpieczeństwa oraz próbom upamiętnienia poległych, przez dziesięciolecia zapomnianych lub oczernianych, Żołnierzy Wyklętych 5 Wileńskiej Brygady AK.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/wystawa-nie-jestesmy-zadna-banda.-my-jestesmy-z-miast-i-wiosek-polskich.-5-wile>

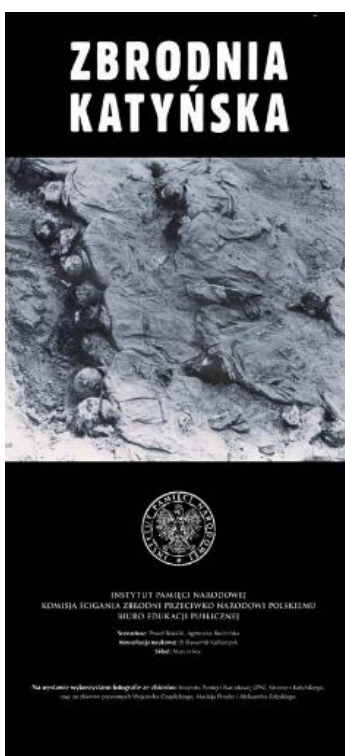

Ludzie elbląskiej bezpieki

Termin wystawy: lipiec 2013

Wystawa „Ludzie elbląskiej bezpieki” jest częścią ogólnopolskiego projektu wystawienniczego IPN, mającego na celu przybliżenie społeczeństwu historii bezpieki i sylwetek kadry kierowniczej UB/SB, w pierwszym rządzie odpowiedzialnej za represje wobec Polaków, sprzeciwiających się utrzymywaniu w kraju reżimu komunistycznego. Ekspozycja zawiera zdjęcia i życiorysy najważniejszych przedstawicieli kadry kierowniczej SB województwa elbląskiego w latach 1975–1990. Szczegółowe biogramy sporządzono na podstawie akt personalnych funkcjonariuszy SB ze zbiorów archiwów IPN oraz przechowywanych w tych archiwach rozkazów personalnych i awansowych. Wystawa przedstawia także struktury powiatowe bezpieki.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/ludzie-elblaskiej-bezpieki>

Zbrodnia Katyńska

Termin wystawy: sierpień 2013

Wystawa została przygotowana przez Biuro Edukacji Publicznej Instytutu Pamięi Narodowej. Ukazuje zbrodnię katyńską: od układu Ribbentrop-Mołotow, poprzez losy polskich oficerów aresztowanych i osadzonych w obozach w Kozielsku, Ostaszkowie i Starobielsku, po mord w Katyniu i ogłoszenie przez Niemców informacji o odkryciu masowych grobów polskich oficerów w 1943 r. Na wystawie można zobaczyć m.in. kopię rozkazu likwidacji polskich oficerów więzionych w Ostaszkowie, Kozielsku i Starobielsku podpisanego przez Józefa Stalina. Wystawa zawiera również panele regionalne, poświęcone mieszkańcom Pomorza Zamordowanym w Katyniu.

Więcej:

<http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/zbrodnia-katynska>

Pierwsza odłona. Okupacja niemiecka na Kaszubach i Kociewiu w 1939 r.

Termin wystawy: wrzesień 2013

Okupacja niemiecka na terenie Kaszub i Kociewia w 1939 r. miała inny charakter niż powszechnie znana polityka realizowana przez Niemców w Generalnym Gubernatorstwie. Pomorze Gdańskie zostało uznane za ziemie odwiecznie niemieckie i wcielone do Rzeszy. Likwidacja elit zaczęła się w pierwszych godzinach po ataku Wehrmachtu na Polskę. Równocześnie zaczęła się akcja

ono ofiarom polityki okupanta.

Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

Głównym odbiorcą wystawy są uczniowie. Z myślą o nich przygotowane zostały pomoce edukacyjne i materiały promocyjne: plakat z reprintem niemieckiej mapy z 1941 r., ulotka z mapką pokazującą miejsca największych zbrodni niemieckich – z tekstem do uzupełnienia, dyplom - otwierankę ze zdjęciami okupowanych miast, tradycyjna pieczętka okolicznościowa oraz księga pamiątkowa.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/pierwsza-odslona-okupacja-niemiecka-na-kaszubach-i-kociewiu-w-1939-r.>

germanizacyjna. Z przestrzeni publicznej usunięto polskie napisy, nie mogła ukazywać się prasa w języku polskim, był on także niedopuszczalny we wszystkich typach szkół. Należące do Polaków mieszkania i przedsiębiorstwa były konfiskowane, a właściciele wysiedlani. Wystawa zawiera wprowadzenie historyczne oraz omawia wybrane aspekty polityki okupacyjnej: aresztowania, Wyszędlenia, egzekucje (przede wszystkim w Piaśnicy i Szpęgawsku), obóz Stutthof, eksterminację elit, wywłaszczenia i roboty przymusowe, germanizację. Dużą część wystawy poświę-

Co nam dała solidarność? – Solidarność oczami młodych

Termin wystawy: październik 2013

Wystawa została przygotowana w trzydziestą rocznicę powstania NSZZ „Solidarność” w ramach projektu edukacyjnego „Polanki 124 b”. Główną część wystawy stanowią prace uczniów Gimnazjum nr 16 w Gdańsku. Autorzy – poprzez plakaty, wywiady i wiersze – opowiadają o realiach Polski Ludowej, strajkach w 1980 r. oraz przemianach, do których przyczyniła się „Solidarność”.

Na ekspozycję składają się także wypowiedzi absolwentów Uniwersytetu Gdańskiego oraz studentów z Białorusi, Rosji i Ukrainy. Młodzi ludzie dostrzegają, że mogą się cieszyć wolnością dzięki ryzyku i wysiłkowi podjętemu przez dziadków i rodziców. Opinie obcokrajowców pokazują, że chcą się oni od nas uczyć, i skłaniają do zastanowienia, na czym polega solidarność dziś.

Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/co-nam-dala-solidarnosc-solidarnosc-oczami-młodych>

Gdy naród do strajku wyruszył bez broni... Grudzień 1970 w Gdańsku

Termin wystawy: listopad/grudzień 2013

Wystawa została przygotowana z myślą o ułamywaniu kolejnej rocznicy Grudniowej Rewolty na Wybrzeżu. Robotniczy protest rozpoczął się 14 grudnia 1970 r. w Stoczni Gdańskiej im. Lenina. Gdańsk, podobnie jak w Sierpniu 1980 roku, stał się „kolebką” oporu wobec komunistycznej władzy. Za Gdańskiem poszły inne miasta polskiego wybrzeża: Gdynia, Szczecin, Elbląg, Słupsk. Tematyka wystawy koncentruje się na tragicznych dniach grudniowych w Gdańsku – 14, 15 i 16 grudnia 1970 roku, kiedy miały miejsce starcia demonstrantów z milicją i wojskiem, zakończone krwawą pacyfikacją stoczni. Ekspozycja składa się z 11 dwustronnych tablic, umieszczonych w pięciu punktach w śródmieściu Gdańska – w miejscach, gdzie demonstracje i walki miały szczególnie gwałtowny przebieg. Mijając kolejne punkty odbiorca ma okazję przejść trasą pochodu manifestantów z 15 grudnia, najbardziej dramatycznego dnia rewolty, kiedy doszło m.in. do podpalenia siedziby KW PZPR. Na treść ekspozycji składa się zarówno tekst właściwy, który jest próbą rekonstrukcji zdarzeń w określonym miejscu i w danym dniu, jak również bogaty materiał zdjęciowy (w tym zdjęcia pokolorowane), cytaty z wypowiedzi uczestników starć „z dwóch stron barykady” i fragmenty poezji „grudniowej”.

Wystawie towarzyszyć będą warsztaty dla młodzieży szkolnej.

Więcej:

<http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/gdy-narod-do-strajku-wyruszył-bez-broni-grudzien-1970-w-gdansk>

586 dni stanu wojennego (Gdańsk)

Termin wystawy: grudzień (do 11.12)

Wystawa przygotowana w trzydziestą rocznicę wprowadzenia stanu wojennego, przybliży najważniejsze wydarzenia lat 1981–1983 w wymiarze ogólnopolskim i regionalnym. Ekspozycja upamiętnia osobiste dramaty ofiar, indywidualne akty sprzeciwu Polaków, ale też różnorodność postaw podzielonego społeczeństwa. Obrazy z więzień, posiedzeń sądów doraźnych i pogrzebów przeplatają się z wielką polityką – spektakularnymi operacjami wojskowo-milicyjnymi, masowymi demonstracjami opozycji, walkami ulicznymi – jak również scenami życia codziennego w realnym socjalizmie. Jednym z wątków wystawy są też reakcje podzielonego żelazną kurtyną świata na dramatyczne wydarzenia w Polsce. Wykorzystano materiały pochodzące ze zbiorów m.in. Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Ośrodka Karta oraz zbiorów prywatnych.

Więcej: <http://gdansk.ipn.gov.pl/obep-gdansk/wystawy/wystawy/586-dni-stanu-wojennego>

W harmonogramie wystaw użyto materiałów Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku i Szczecinie.